

Щонайменше 250 000 китоподібних живе в Чорному морі!

- Проєкт CeNoBS, найбільший європейський проєкт з оцінки чисельності чорноморських китоподібних, завершився. Цей проєкт тривав 30 місяців і в ньому взяли участь партнери з Болгарії, Румунії, Монако, Туреччини та України
- CeNoBS – це найбільший в регіоні авіаційний облік, семінари та тренінги, це пропозиції критеріїв для показників Рамкової Директиви ЄС про морську стратегію та інші ініціативи на місцевому, регіональному та міжнародному рівнях, що сприяють цілям проєкту
- CeNoBS – це міжнародний проєкт, координатором якого було ГО «Маре Нострум» (Румунія), а український партнер – Український науковий центр екології моря
- Результати проєкту були нещодавно представлені на семінарах, у яких взяли участь діячі урядів причорноморських країн

Проєкт CeNoBS став історичною подією для чорноморського регіону та всієї Європи, вагомим внеском у знання про чисельність і розподіл китоподібних, про масштаб їх загибелі у знаряддях рибальства.

Зокрема, завдяки проєкту досягнуті цілі:

- Оцінені критерії стану популяції китоподібних та визначені їх еталонних значень
- Розпочатий моніторинг підводного шуму у Чорному морі
- Посилено взаємодію науковців і суспільства у чорноморському регіоні

"Проєкт CeNoBS - це ідея, яка виникла щонайменше два покоління тому і була реалізована сьогодні завдяки сучасним знанням та технологіям. Порівняно з тим, що було відомо історично, проєкт

відкриває багато нової інформації про три види чорноморських китоподібних. Масштаб зусиль, співпраці, важливість та корисність інформації, яку приніс CeNoBS, відтепер роблять його історичною подією”, - каже Маріан Пайю, координатор команди ГО «Маре Нострум»

Під час заключного семінару в Софії (Болгарія) учасники проєкту представили остаточні результати проєкту згідно прогресу щодо моніторингу китоподібних і підводного шуму, зокрема, довгоочікувані результати авіаційного обліку, що було проведено влітку 2019 року.

Були і проблеми, з якими стикнулись науковці, а саме:

- недостатні попередні дані про чисельність популяцій у Чорному морі
- відсутність місцевого досвіду для здійснення ефективного моніторингу підводного шуму
- обмеженість інфраструктури в чорноморському регіоні
- неможливість досліджень у водах навколо Криму і Абхазії

Проект CeNoBS в цифрах

Дані, отримані в результаті проєкту, викликають занепокоєння. Водночас вони заповнюють існуючі прогалини у збереженні видів китоподібних у Чорному морі.

- **Спостереження в межах проєкту CeNoBS налічують 1755 спостережень китоподібних, що становить щонайменше 253 тисячі китоподібних у Чорному морі, з них щонайменше 9 тисяч в українських водах північного заходу Чорного моря, особинам, 551 спостереження морських птахів і 1588 спостережень антропогенної активності та морського сміття.**
- **Випадкова загибель у знаряддях рибальства (прилов) залишається однією з величезних проблем для китоподібних в усіх морях світового океану. Оцінки показують, що в Чорному**

морі щорічно у сітках гинуть приблизно від 11 000 до 20 000 морських свиней, тобто від 5 до 21 % від їх загальної чисельності, що значно більше ніж гранично припустимий рівень 1,7%.

Які головні результати проєкту?

- перші оцінки еталонних показників чисельності та поширення китоподібних – якими мають бути показники доброго стану екосистеми
- перші оцінки моніторингу підводного шуму в Болгарії та Румунії та пропозиції з визначення показників якості в кожній країні
- регіональні тренінги з моніторингу підводного шуму
- пропозиції для впровадження контролю підводного шуму у водах Болгарії, Румунії та України: шкідливий для китоподібних шум згодом має тільки зменшуватись
- посилення координації між органами влади Болгарії, Румунії, Туреччини та України, установами державної та місцевої влади, дослідницькими і громадськими організаціями, Чорноморською комісією, лідерами думок, науковими та природоохоронними спільнотами, які залучені до охорони китоподібних та контролю підводного шуму
- можливим рішенням щодо зменшення прилову є використання акустичних відлякувачів і модифікованих сіток

CeNoBS - один з найбільших європейських проєктів з участю партнерів з 5 країн. На основі спостережень в межах проєкту проведено дослідження для забезпечення єдиного європейського погляду на проблему.

"Окрім того, необхідний розвиток програм акустичного моніторингу. Ми вже робимо кроки в цих напрямках і нам потрібна повна підтримка влади, громадянського суспільства, а також ділової спільноти і, що не менш важливо, Європейської Комісії. Більш того, було зібрано і дані з плавучого морського сміття, морських птахів та антропогенного навантаження. Важливо, щоб якомога швидше ми могли запровадити в кожній країні довгострокову програму моніторингу, що охоплює всі чотири сезони року, та прийняти регіональний план з певною

періодичністю для визначення багаторічних тенденцій. Таким чином, ми зможемо впевнено відповісти: чи покращився стан збереження морських свиней або дельфінів?” каже Маріан Пайю, координатор команди ГО «Маре Нострум»

Всі звіти за проектом доступні за посиланням <https://www.cenobs.eu/> а також дані викладено на платформах ACCOBAMS та EMODNET.

CeNoBS – це міжнародний проєкт, що координувався ГО «Маре Нострум» та був спрямований на виконання Рамкової Директиви ЄС про морську стратегію щодо моніторингу китоподібних та підводного шуму через визначення, оцінку та досягнення доброго екологічного стану довкілля. Проєкт фінансувався Європейським союзом при підтримки секретаріату Угоди ACCOBAMS.

